

attracti, pulmonibus recepti; toto aere simili huic vaporibus per artem reddito; usus etiam largus potuum similium, cum melle imprimis & aceto, multum prodest; medicamenta leniter resolvendo antipyretica, ut est stibium diaphoreticum cum nitro fixante; leniter opiata; sudoris evitatio; maxime tandem placida animi quiete.

PERIPNEUMONIA NOTHA.

867. Quae peripneumonia hyeme a frigore, verno tempore a calore superveniente multoties accidit, oriri solet ex pituita lenta in toto sanguine nata ex causis recensitis olim, (69. 72.) & sensim pulmones infarciendo, donec in pessimum hunc, & improvise saepe lethalem, morbum eat.

868. Ubi paululum adolevit id malum, produxit jam in toto corpore effectus plurimos, (72. 73. 74.) tumque praeterea eos, qui peripneumoniae lentae proprii, (825. 826.) unde malum curatu difficilimum.

869. Nam missio sanguinis, eoque celebrata, ut in hoc morbo requiritur (854.) nocet admodum ob debiliora viscera, nimisque aliena humida lenta; hinc primo juvare visa, mox mala auget.

870. Attenuantia autem adeo hic famigerata, dum impetum in vasa pulmonalia augent, densitatem, impactumque obstructis saepe augent, simulque morbum cito reddunt lethalem.

871. Morbus ille senibus, pituitosis, frigidis, catarrhosis, gravedine laborantibus frequens, sequi solet omnes causas, quae stagnantia cito movendo in pulmones agunt, ut cussus, declamatio, cantus, ebrietas inprimis a valide calefacientibus, comessatio, calor foci, balnei, solis, maxime si aestum hinc natum subito frigus ingens exceperit.

872. Primo fallaci lenitate opprimit nec opinantes: quippe levi fatigatione, debilitate, prostrato omni fere animi motu, anhelitu, oppressione pectoris incipiens, adeo leves motus excitat, ut vix caloris, febrisve indicia moneant periculi: mox vagae horripilationes, leviusculi febris insultus adsunt; unde subito crescente anhelitu & debilitate mors; cujus in urina & pulsu vix ullam adfuit praesagium.

873. Curatur hac methodo cautissima:
 1. mittatur sanguis ex largo vulnere. 2. mox eluatur alvus clysmate, quod repetatur quotidie, donec signa docuerint levari pulmonem. 3. utatur victu tenuissimo juris carniū, inprimis cum levi acido, potu tenui

tenui ex aqua & melle. 4. vapores, suffitusque descripti, (866.) decocta diluentia, abstergentia, lenissime aperientia affiduo potanda, adhibeantur; simulque balnea crurum, pedumque, & larga vesicantia.

874. Ex his omnibus (820. ad 874.) ratio datur, cur pueris hic morbus, foeminisque rarior? ut & iis, qui laxae sunt structurae quoad solidorum fabricam cur vix accidat? Cur in his facile, & fere sponte, sanetur? contra in robustis exercitatisque corporibus? ex iisdem pariter liquet, hunc morbum fere fieri ex omni alio praegresso, antequam ex eo moriatur aeger: adeoque proximam mortis causam, & ultimum ferme omnium lethaliu morborum effectum, esse peripneumoniam.

PLEURITIS.

875. Pleuritis dicitur adesse, quando aeger laborat acuta, continua febre, (564. 567.) cum pulsu duro; dolore acuto, punctorio, inflammatorio, (382. No. 3.) in inspiratu valide aucto, in expiratu vel animae retentione leniori, mitiori pariter, ubi respiratio, immoto thorace, maxime ope abdominis fit; tussi fe-

re